

Bruselj, 2.10.2015
COM(2015) 478 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU
VMESNI PREGLED STRATEGIJE EU ZA BIOTSKO RAZNOVRSTNOST DO
LETA 2020

{SWD(2015) 187 final}

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

VMESNI PREGLED STRATEGIJE EU ZA BIOTSKO RAZNOVRSTNOST DO LETA 2020

1. UVOD

Biotska raznovrstnost, tj. edinstvena pestrost življenja na našem planetu, je temelj našega gospodarstva in dobrega počutja. Daje nam čist zrak in vodo, hrano, surovine in zdravila, je osnova za zdravje ter omogoča rekreacijo, opraševanje in rodovitnost zemlje, uravnava podnebje ter nas varuje pred izrednimi vremenskimi pojavi.

Vendar še nikoli prej v zgodovini človeštva nismo bili priča tako hitrim spremembam ekosistemov, ki jih povzroča človek, in izumiranju vrst kot v zadnjih 50 letih¹. Izguba biotske raznovrstnosti je ena od osnovnih mej zmogljivosti planeta², ki jih je človeštvo že prekoračilo. To skupaj s podnebnimi spremembami povečuje tveganje nepovratnih sprememb ter ogroža gospodarski razvoj in sposobnost družb, da se spopadejo z novimi izzivi. Svetovni gospodarski forum je leta 2015 „izgubo biotske raznovrstnosti in porušenje ekosistema“ uvrstil med 10 največjih tveganj na svetovni ravni³.

V referenčnem poročilu o biotski raznovrstnosti EU iz leta 2010⁴ je navedeno, da do 25 % evropskih živalskih vrst grozi izumrtje in da je 65 % habitatov, pomembnih za EU, v neugodnem stanju ohranjenosti, predvsem zaradi človekovega delovanja. Osnovne ekosistemske storitve se še naprej poslabšujejo.

Evropska komisija je za odziv na to leta 2011 sprejela strategijo EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020⁵, v okviru katere je krovni cilj, ki so ga določili voditelji držav in vlad EU, „**zaustaviti izgubo biotske raznovrstnosti in [...] ekosistemskih storitev v EU do leta 2020 in jih, kolikor je mogoče, obnoviti ter [...] povečati prispevek EU k preprečevanju svetovne izgube biotske raznovrstnosti**“. Strategija je sestavni del strategije Evropa 2020⁶ in sedmega okoljskega akcijskega programa⁷. Z njo se uresničujejo zaveze EU v okviru Konvencije o biološki raznovrstnosti. Strategija temelji na šestih ciljih, vsak cilj pa je podprt z vrsto ukrepov.

V tem vmesnem pregledu se ocenjuje napredek pri izvajanju strategije EU za biotsko raznovrstnost glede na referenčno poročilo iz leta 2010. Njegov namen je, da nosilec odločanja zagotovi informacije o področjih, na katerih si je treba močnejše prizadevati za doseg ciljev EU v zvezi z biotsko raznovrstnostjo do leta 2020.

¹ <http://advances.sciencemag.org/content/1/5/e1400253.full>.

² <http://www.sciencemag.org/content/347/6223/1259855.full>.

³ <http://www.weforum.org/reports/global-risks-report-2015>.

⁴ <http://www.eea.europa.eu/publications/eu-2010-biodiversity-baseline>.

⁵ COM(2011) 244 final.

⁶ COM(2010) 2020 final.

⁷ Sklep št. 1386/2013/EU.

Okvir 1: Socialno-ekonomski stroški neizpolnitve ciljev EU glede biotske raznovrstnosti

Oportunitetni stroški neizpolnitve krovnega cilja EU glede biotske raznovrstnosti za leto 2020 so bili ocenjeni v višini do 50 milijard EUR na leto⁸. Vsako šesto delovno mesto v EU je do določene mere odvisno od narave⁹. Samo vrednost opraševanja žuželk v EU je bila ocenjena na 15 milijard EUR na leto. Letni stroški vzdrževanja omrežja EU Natura 2000 znašajo približno 5,8 milijarde EUR na leto, vendar so zelo majhni v primerjavi z gospodarskimi koristmi, ki jih omrežje ustvarja s storitvami, kot so shranjevanje ogljika, blažitev učinkov poplav, čiščenje vode ter opraševanje in zaščita rib, katerih skupna vrednost znaša 200–300 milijard EUR na leto. Obnovitev ekosistemov in zelena infrastruktura lahko izboljšata kakovost zraka in vode ter preprečevanje poplav, zmanjšata hrup ter spodbujata rekreacijo in priložnosti za ekološka podjetja. Med kmetijsko-okoljskimi praksami, ki podpirajo biotsko raznovrstnost, je ekološko kmetovanje sektor s pozitivnimi trendi zaposlovanja, ki privablja mlajšo delovno silo, zagotavlja 10–20 % več delovnih mest na površino od konvencionalnih kmetij in ustvarja dodano vrednost kmetijskih proizvodov. Za dolgoročno sposobnost preživetja ribiškega sektorja je bistveno ohranjanje zdravih morskih habitatov in trajnostnih staležev rib. Boj proti invazivnim tujerodnim vrstam, ki sektorjem EU povzročajo škodo v višini vsaj 12 milijard EUR na leto, vključuje pomembno gospodarsko razsežnost. Zaradi neukrepanja politike in nezmožnosti zaustavitve svetovne izgube biotske raznovrstnosti bi lahko nastale letne izgube na področju ekosistemskih storitev v višini 7 % svetovnega BDP¹⁰, pri čemer bi učinki najbolj prizadeli najrevnejše države in revno prebivalstvo na podeželju¹¹.

Okvir 2: Opomba o metodologiji

Pri oceni napredka v okviru vmesnega pregleda se upošteva, kako so različni cilji opredeljeni. **Krovni cilj** je opredeljen v smislu zelenega stanja biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev v EU do leta 2020. Pri vmesnem pregledu je bil napredek pri uresničevanju tega cilja ocenjen v smislu stanja in trendov. V **šest operativnih ciljev** so vključeni elementi, povezani s politiko in stanjem. Ocena vsakega od teh ciljev predstavlja, (i) kakšno je stanje v tej vmesni fazi, (ii) kateri ukrepi so bili izvedeni ter (iii) vrzeli in nadaljnje ukrepe, potrebne za doseg cilja do leta 2020.

Vmesni pregled temelji na najboljših razpoložljivih informacijah iz široke palete virov, ki so povzeti v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije¹². Trendi ter stanje habitatov in vrst, ki so pomembni za EU, temeljijo na podatkih iz direktiv o pticah in habitatih (obdobje 2007–2012 v primerjavi z obdobjem 2001–2006¹³).

⁸ http://ec.europa.eu/environment/enveco/economics_policy/pdf/report_sept2011.pdf.

⁹ <http://www.teebweb.org/>.

¹⁰ http://ec.europa.eu/environment/enveco/biodiversity/pdf/ieep_alterra_report.pdf.

¹¹ http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/economics/pdf/teeb_report.pdf.

¹² SWD(2015) 187.

¹³ COM(2015) 219 final.

2. POVZETEK NAPREDKA OD LETA 2011

Krovni cilj: Zaustaviti izgubo biotske raznovrstnosti in slabšanje ekosistemskih storitev v EU do leta 2020 in jih, kolikor je mogoče, obnoviti ter obenem povečati prispevek EU k preprečevanju svetovne izgube biotske raznovrstnosti.

Na splošno sta se izguba biotske raznovrstnosti in slabšanje ekosistemskih storitev v EU v primerjavi z referenčnim poročilom iz leta 2010 nadaljevala, kar je bilo potrjeno v poročilu iz leta 2015 o stanju evropskega okolja in obetih („2015 European environment – state and outlook report“)¹⁴. To ustreza svetovnim trendom in ima resne posledice na zmogljivost biotske raznovrstnosti, da bo v zadovoljila potrebe ljudi v prihodnosti. Številni uspehi na lokalni ravni dokazujejo, da ukrepi na terenu zagotavljajo pozitivne rezultate, vendar bi bilo treba te primere razširiti, da bi imeli izmerljiv učinek na splošne negativne trende.

Ni pomembnega splošnega napredka (za dosego cilja v roku so potrebna precej močnejša prizadevanja)

Od zadnjega obdobja poročanja se je število vrst in habitatov, pomembnih za EU, z varnim/ugodnim ali izboljšanim stanjem ohranjenosti nekoliko povečalo. Zdi se, da se populacije nekaterih običajnih ptic stabilizirajo, še naprej pa upadajo druge vrste, povezane z občutljivimi sladkovodnimi, obalnimi in kmetijskimi ekosistemi; 70 % vrst EU grozi izguba habitata. Čeprav se nekatere ekosistemske storitve (predvsem storitve oskrbe) povečujejo, se druge, kot je opravljanje, zmanjšujejo.

Ključne grožnje za biotsko raznovrstnost, kot so izguba habitata (zlasti zaradi širjenja mestnih območij, povečevanja intenzivnosti kmetijstva, opuščanja zemljišč in intenzivnega gospodarjenja z gozdovi), onesnaževanje, prekomerno izkoriščanje (zlasti v ribištvu), invazivne tujerodne vrste in podnebne spremembe, še naprej ustvarjajo pritisk ter povzročajo izgubo vrst in habitatov, slabšanje ekosistemov in oslabitev odpornosti ekosistemov¹⁵. Odtis EU-28 je še vedno več kot dvakrat večji od njene biološke zmogljivosti¹⁶, to pa dodatno krepi pritiske na biotsko raznovrstnost zunaj Evrope.

Od začetka izvajanja strategije je bil dosežen napredek pri vzpostavljanju okvirov politike, izboljšanju temeljnega znanja in sklepanju partnerstev. Te pobude bo treba pretvoriti v konkretne ukrepe na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, da se zagotovijo trajnostne izboljšave biotske raznovrstnosti na terenu. Napredek pri doseganju krovne cilja bo odvisen tudi od določitve in uresničitve ciljev na področjih politike, na katere strategija ni neposredno usmerjena, predvsem v zvezi s podnebjem, zrakom, kemikalijami, vodami in varstvom tal.

Obstajajo številni primeri, v katerih so večja prizadevanja deležnikov povzročila pozitivne lokalne trende na področju biotske raznovrstnosti. Ti primeri pošiljajo pomembno sporočilo, da lahko ciljno usmerjeni ukrepi na terenu zagotovijo zelo pozitivne rezultate. Za izvedbo druge polovice strategije ponujajo modele za usmerjanje izvajanja.

¹⁴ <http://www.eea.europa.eu/soer>.

¹⁵ <http://www.eea.europa.eu/soer-2015/europe/biodiversity>.

¹⁶ SEBI 023, EEA, leto 2015.

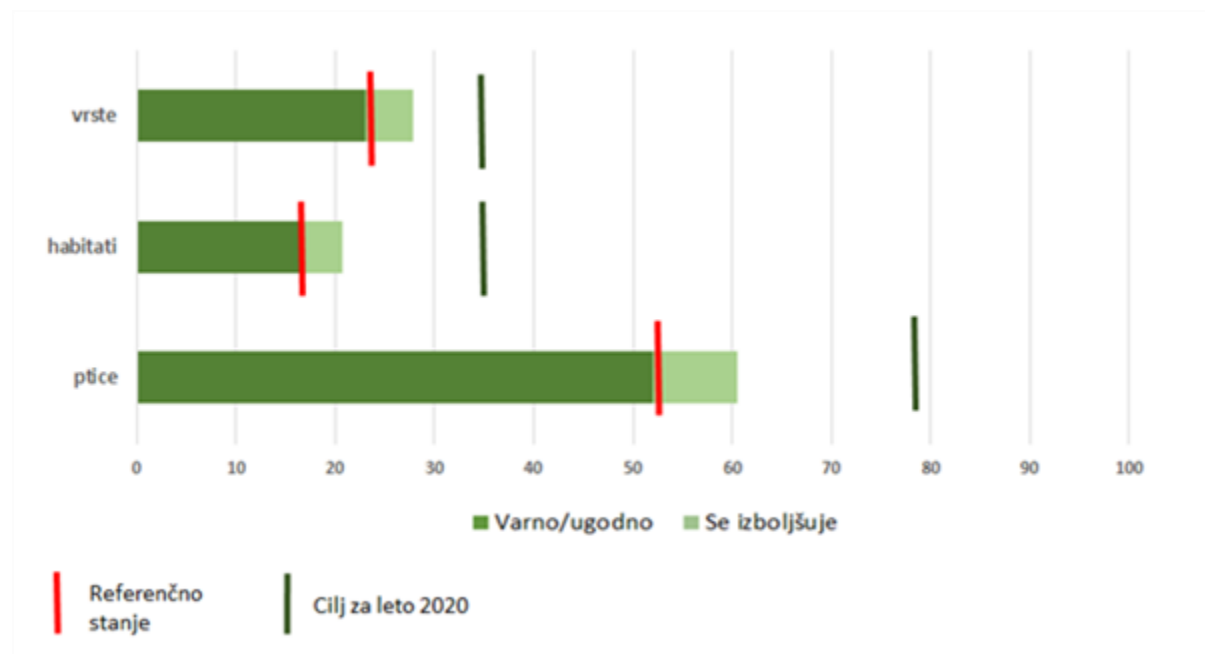
- 2.1. Cilj 1: Zaustavitev slabšanja stanja vseh vrst in habitatov, ki jih zajema zakonodaja EU o varovanju narave, ter opazno in izmerljivo izboljšanje njihovega stanja, tako da bo v primerjavi s sedanjimi ocenami do leta 2020: (i) 100 % več ocen habitatov in 50 % več ocen vrst v skladu z direktivo o habitatih pokazalo izboljšanje stanja ohranjenosti in (ii) 50 % več ocen vrst v skladu z direktivo o pticah pokazalo varno ali izboljšano stanje.**

Najnovejše poročilo o stanju narave v EU¹⁷ kaže, da se je število vrst in habitatov z varnim/ugodnim ali izboljšanim stanjem ohranjenosti nekoliko povečalo od referenčnega poročila iz leta 2010. Vendar se stanje številnih habitatov in vrst, ki je bilo predhodno ocenjeno kot neugodno, ni spremenilo, medtem ko se je pri nekaterih še dodatno poslabšalo. Kljub temu, da je bilo od leta 2011 pri izvajanju ukrepov v okviru tega cilja dosežen velik napredek, so najpomembnejši izzivi še naprej dokončanje omrežja Natura 2000 na morju ter zagotovitev učinkovitega upravljanja območij omrežja Natura 2000 in financiranja, potrebnega za podporo omrežju Natura 2000.

Napredek pri doseganju cilja, vendar stopnja napredka ni zadostna (za doseg cilja v roku so potrebna večja prizadevanja)

Slika 1 – Napredek pri doseganju cilja 1: odstotek ocen „varno/ugodno“ ali „se izboljšuje“ za ptice (direktiva o pticah) ter habitate in vrste v interesu Skupnosti (direktiva o habitatih)

Vir: EEA 2015.

Kot kaže slika 1 zgoraj, je število vrst in habitatov, zajetih v zakonodajo EU o varovanju narave, z varnim/ugodnim ali izboljšanim stanjem ohranjenosti v primerjavi z referenčnim poročilom iz leta 2010 večje. Nekatere simbolne vrste, kot je kraljevi orel, okrevajo zaradi ciljno usmerjenih ohranitvenih ukrepov, podprtih z namenskim financiranjem. Vendar je stanje številnih drugih vrst in habitatov še naprej neugodno, pri čemer je mogoče opaziti določene trende upadanja.

¹⁷ COM(2015) 219 final.

Omrežje Natura 2000 je bilo večinoma dokončano za kopenske habitate in habitate ob celinskih vodah, ki pokrivajo približno 18 % skupne površine kopnega. Zajetost morskega omrežja se je povečala na 6 %, kar je še vedno bistveno manj od svetovnega cilja, določenega na 10 %.

Države članice so dosegle različne stopnje napredka pri razvoju in izvedbi akcijskih načrtov za vrste in načrtov upravljanja območij omrežja Natura 2000. Leta 2012 so obstajali ali se razvijali načrti upravljanja za samo 58 % območij omrežja Natura 2000¹⁸. Biogeografski proces omrežja Natura 2000 je spodbudil sodelovanje med državami članicami glede upravljanja in obnove habitatov, povečale pa so se možnosti financiranja za območja omrežja Natura 2000¹⁹. Vključitev omrežja Natura 2000 v novi večletni finančni okvir bo mogoče celovito oceniti šele po odobritvi vseh programov.

Pripravljene so bile smernice glede uporabe vetrne energije, razvoja pristanišč in poglobljanja dna, ekstraktivnih industrij, kmetijstva, akvakulture, gozdov in energetske infrastrukture v okviru območij omrežja Natura 2000²⁰.

Za sodnike in tožilce je bilo organizirano usposabljanje glede izvrševanja ključnih določb zakonodaje o varstvu narave. Opažene so bile velike izboljšave pri spremljanju in sporočanju podatkov o biotski raznovrstnosti ter pri racionalizaciji zahtev o poročanju na podlagi dveh naravovarstvenih direktiv.

Z uvedbo komunikacijske platforme omrežja Natura 2000, shemo nagrad Natura 2000, ki se podeljujejo letno, in nacionalnimi kampanjami sta bila okrepljena komunikacija in ozaveščanje.

Komisija preverja ustreznost direktiv o pticah in habitatih²¹ v okviru svojega programa ustreznosti in uspešnosti predpisov. V okviru celovite analize na podlagi dokazov bo preverila, ali sta zakonodaja in njeno izvajanje sorazmerna z zastavljenimi cilji in ali zagotavljata želene rezultate. Rezultati preverjanja bodo predstavljeni v prvi polovici leta 2016.

Čeprav se bodo pozitivni rezultati številnih ukrepov pokazali šele čez čas, je jasno, da bo v preostalem obdobju do leta 2020 potrebnih bistveno več ukrepov in naložb, če želimo dokončati omrežje Natura 2000 in doseči svetovni cilj 10-odstotne zajetosti morskih območij v to omrežje, zagotoviti učinkovito upravljanje vseh območij omrežja Natura 2000 ter vzpostaviti ustrezne finančne in upravne pogoje, da se omogoči uresničitev potenciala ekosistemskih storitev na območjih omrežja Natura 2000 in širše.

¹⁸ <http://www.eea.europa.eu/publications/state-of-nature-in-the-eu>.

¹⁹ SEC(2011) 1573 final.

²⁰ http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm.

²¹ http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/index_en.htm.

2.2. Cilj 2: Do leta 2020 so ekosistemi in njihove storitve ohranjeni in izboljšani z vzpostavitev zelene infrastrukture in obnovitvijo vsaj 15 % poškodovanih ekosistemov.

Napredek je bil dosežen glede ukrepov politike in ukrepov za izboljšanje znanja v okviru tega cilja, v državah članicah pa so bile izvedene nekatere dejavnosti za obnovo. Kljub temu se trend slabšanja ekosistemov in storitev še ni zaustavil. Razviti je treba nacionalne in regionalne okvire za spodbujanje obnove in zelene infrastrukture ter jih izvesti. Veliko je še treba storiti, da se zaustavi izguba običajne biotske raznovrstnosti zunaj omrežja Natura 2000.	 Napredek pri doseganju cilja, vendar stopnja napredka ni zadostna (za doseg cilja v roku so potrebna večja prizadevanja)
--	---

Slika 2 – Trendi glede pritiskov na ekosisteme

Vrsta ekosistema	Spremembe habitatov	Podnebne spremembe	Prekomerno izkoriščanje	Invazivne vrste	Onesnaževanje in obogatitev s hranili
Mestna območja	↗	↑	↗	↗	↑
Njivske površine	↗	↑	↗	↗	↑
Travišča	↗	↑	↗	↗	↑
Gozdna zemljišča in gozdovi	↘	↑	→	→	↗
Resave, grmičevje in redko poraščena območja	→	↑	→	↗	↗
Mokrišča	→	↑	→	↗	↘
Sladkovodna območja (reke in jezera)	→	↑	→	↗	↘
Morska območja (somornice in morske vode, kombinacija)*	↗	↑	↗	↗	↗

*Opomba: rezultati za morske ekosisteme so predhodni.

Legenda:

Predvideni prihodnji trendi glede pritiskov			
↘	→	↗	↑
Zmanjšanje	Nespremenjeno	Povečanje	Zelo hitro povečanje
Ugotovljeni dosedanja vpliv na biotsko raznovrstnost			
Majhen	Zmeren	Velik	Zelo velik

Vir: EEA 2015²².

Nedavna analiza²³ potrjuje trende povečevanja za nekatere storitve oskrbe (npr. proizvodnja lesa) in trende upadanja za druge storitve, neposredno povezane z biotsko raznovrstnostjo (npr. opraševanje),

²² Tehnično poročilo EEA št. 6/2015.

za obdobje 2000–2010. Kot je prikazano na sliki 2, se nekateri poglobitni pritiski na ekosisteme (npr. atmosferska depozicija žvepla) zmanjšujejo, vendar druge grožnje za ekosisteme in njihove storitve ostajajo, pri čemer se številne od njih povečujejo in tako upočasnjujejo splošni napredek pri doseganju cilja.

Komisija in države članice so naredile pomembne korake v smeri izboljšanja temeljnega znanja. Ko bo kartiranje ter ocenjevanje ekosistemov in njihovih storitev do leta 2020 zaključeno, bo to javnim nosilcem odločanja in deležnikom iz zasebnega sektorja omogočilo, da vrednosti bogastva ekosistemov EU in s tem povezane družbenogospodarske koristi upoštevajo v svojih odločitvah o načrtovanju. Nedavno poročilo Skupnega raziskovalnega središča predstavlja ustrezno izhodišče za spremljanje napredka, prvi posodobljeni podatki pa bodo predvidoma na voljo leta 2016.

Strategija EU za zeleno infrastrukturo²⁴ spodbuja vključevanje rešitev zelene infrastrukture v druge politike in finančne instrumente EU. Komisija je objavila tudi študijo²⁵, ki naj bi državam članicam zagotovila podporo pri določanju prednostnih nalog za obnovo poškodovanih ekosistemov. Čeprav je na nacionalni in podnacionalni ravni le malo celovitih strategij za obnovo, se nekatere dejavnosti obnove pogosto izvajajo kot odziv na zakonodajo EU, kot so okvirna direktiva o vodah, okvirna direktiva o morski strategiji ter direktivi o pticah in habitatih.

V prihodnjih letih si bo treba intenzivneje prizadevati za dokončanje in izvedbo nacionalnih okvirov za določitev prednostnih nalog pri obnovi. Nadaljnje naložbe, povezane s krepitvijo zmogljivosti in vključitvijo zelene infrastrukture v nacionalne in podnacionalne okvire za načrtovanje, bodo pomemben dejavnik za spodbujanje ohranjanja in obnavljanja ekosistemov in njihovih storitev. Storiti bo treba še veliko, da bi se na 80 % ozemlja EU zunaj omrežja Natura 2000 zaustavila izguba običajne biotske raznovrstnosti; treba bo razmisliti o najustrežnejšem pristopu za zagotovitev, da ne bo prišlo do neto izgub biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev.

²³ Poročilo JRC 2015 z naslovom „Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services“ (Kartiranje in ocenjevanje ekosistemov in njihovih storitev).

²⁴ COM(2013) 249 final.

²⁵ <http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/comm2006/pdf/2020/RPF.pdf>.

2.3. Cilj 3: Povečati prispevek kmetijstva in gozdarstva k ohranjanju in izboljšanju biotske raznovrstnosti.

2.3.1. Cilj 3A – Kmetijstvo: do leta 2020 čim bolj povečati kmetijska območja travnikov, orne zemlje in stalnih poljščin, za katere veljajo ukrepi v okviru SKP, ki so povezani z biotsko raznovrstnostjo, da bi zagotovili ohranjanje biotske raznovrstnosti in dosegli izmerljivo izboljšanje* stanja ohranjenosti vrst in habitatov, ki so odvisni od kmetijstva ali to nanje vpliva, ter pri zagotavljanju ekosistemskih storitev v primerjavi z referenčnim poročilom EU iz leta 2010 in torej prispevati h krepitvi trajnostnega upravljanja.

() Izboljšanje stanja je treba primerjati s količinsko opredeljenimi cilji za izboljšanje stanja ohranjenosti vrst in habitatov, ki so pomembni za EU v cilju 1, in za obnovo poškodovanih ekosistemov v okviru cilja 2.*

Nadaljnje upadanje stanja vrst in habitatov, ki so pomembni za EU in so povezani s kmetijstvom, kaže, da je treba okrepiti prizadevanja, da se ohrani in izboljša biotska raznovrstnost na teh območjih. V tem procesu ima ključno vlogo skupna kmetijska politika (SKP) v povezavi z ustreznimi okoljskimi politikami²⁶.

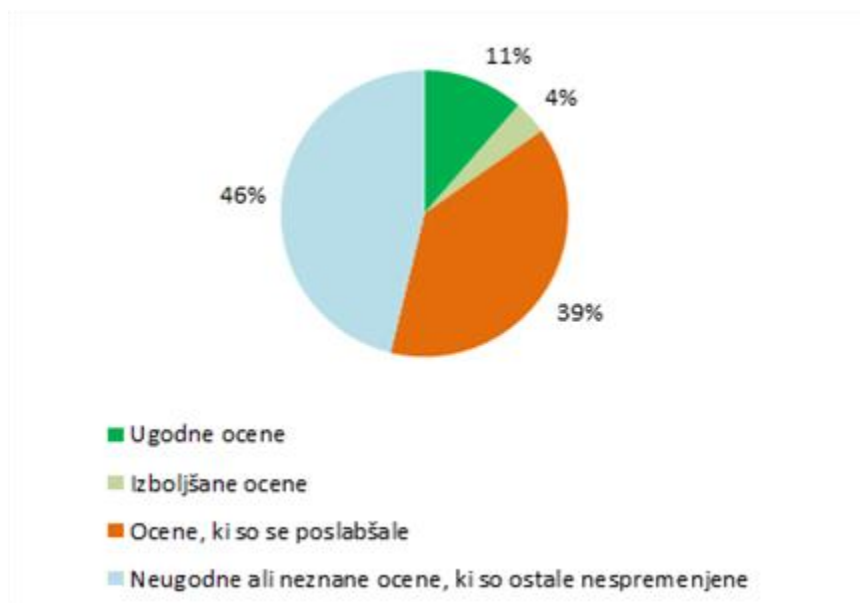
Reforma SKP za obdobje 2014–2020 zagotavlja različne instrumente, ki lahko prispevajo k podpiranju biotske raznovrstnosti. Če želimo doseči zastavljeni cilj, morajo države članice te priložnosti začeti izkoriščati v ustreznem obsegu. Na lokalni ravni je mogoče najti primere uspešnih trajnostnih kmetijskih praks. Če bi se izvajale na širši ravni, bi lahko EU usmerile nazaj na pot proti cilju za leto 2020.

Ni pomembnega splošnega napredka (za dosego cilja v roku so potrebna precej močnejša prizadevanja)

²⁶ Številne politike in zakonodajna besedila EU (neposredno in posredno) vplivajo na stanje biotske raznovrstnosti na podeželju. Cilj 3A se osredotoča na prispevek skupne kmetijske politike.

Slika 3 – Spremembe (obdobje 2007–2012 v primerjavi z obdobjem 2001–2006) stanja ohranjenosti habitatov v interesu Skupnosti, povezanih s kmetijskimi ekosistemi (travišči in njivskimi površinami)

Vir: EEA 2015.

Poleg širjenja mestnih območij in sive infrastrukture sta v poročilu iz leta 2015 o stanju evropskega okolja in obetih kot ključna pritiska na biotsko raznovrstnost navedena krepitev intenzivnosti kmetijskih praks in opuščanje zemljišč. V poročilu z naslovom „Stanje narave v Evropski Uniji“ iz leta 2015 so kot glavni pritiski na kopenske ekosisteme v obdobju 2007–2012 poudarjeni kmetijstvo in spremembe naravnih pogojev, ki jih povzroča človek, pri čemer 20 % pritiska izvira samo iz kmetijstva. Kot je prikazano na sliki 3, se stanje večine vrst in habitatov, povezanih s kmetijstvom in zajetih v zakonodajo EU o varstvu narave, od zadnjega obdobja poročanja ni izmerljivo izboljšalo. Med travišči in mokrišči je največji delež habitatov v neugodnem – slabem ali slabšajočem se stanju. Medtem ko so se populacije običajnih vrst ptic od leta 2010 stabilizirale, se populacije ptic kmetijske krajine še naprej zmanjšuje. Storitve oprasčevanja se hitro zmanjšujejo²⁷, ugotovljeni pa so tudi številni pritiski na divje čebele²⁸. Število travniških metuljev se močno zmanjšuje in nič ne kaže, da se bo to zmanjšanje ustavilo.

Čeprav so splošni trendi še vedno zelo zaskrbljujoči, pa so bile dosežene številne izboljšave na lokalni ravni, ki so neposredna posledica dobrih kmetijskih praks in ukrepov na področju biotske raznovrstnosti v okviru SKP, zlasti kmetijsko-okoljskih ukrepov, in na območjih omrežja Natura 2000. Takšni uspehi pošiljajo pomembno sporočilo glede dosegljivosti cilja za biotsko raznovrstnost za leto 2020, vendar bi jih bilo treba razširiti, da bi dosegli izmerljive rezultate na ravni EU.

Reforma SKP za obdobje 2014–2020 vključuje različne instrumente, ki lahko prispevajo k podpori za biotsko raznovrstnost. Navzkrižna skladnost predstavlja osnovno raven okoljskih zahtev in obveznosti, ki jih morajo izpolniti kmetje. Neposredna plačila nagradujejo zagotavljanje okoljskih javnih dobrin. Ena od treh praks zelene komponente v okviru prvega stebra – površine z ekološkim pomenom – je posebej usmerjena v biotsko raznovrstnost. Uredba o razvoju podeželja²⁹ nacionalnim in regionalnim

²⁷ Poročilo JRC 2015 z naslovom „Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services“ (Kartiranje in ocenjevanje ekosistemov in njihovih storitev).

²⁸ Evropski rdeči seznam divjih čebel (2015).

²⁹ Uredba (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta.

organom daje na izbiro širok nabor možnosti, ugodnih za biotsko raznovrstnost. Te možnosti vključujejo prednostno podnalogo obnove, ohranjanja in izboljšanja ekosistemov, cilj za učinek na biotsko raznovrstnost v okviru programov razvoja podeželja, mehanizme za sodelovanje med kmeti in gozdarji ter večjo osredotočenost na svetovanje kmetom o uporabi vode in pesticidov, pa tudi o biotski raznovrstnosti, vključno z obveznostmi na podlagi direktiv o pticah in habitatih.

Reformirana SKP nacionalnim in regionalnim organom držav članic omogoča prožnost pri odločanju o tem, kako in v kakšnem obsegu bodo izkoristili te priložnosti. Programi razvoja podeželja držav članic in njihove odločitve, povezane s površinami z ekološkim pomenom, se bodo pozorno spremljali in ocenjevali z vidika zaščite biotske raznovrstnosti. Glede na programe razvoja podeželja, sprejete v času zaključevanja tega poročila, je 19,1 %³⁰ vseh kmetijskih zemljišč zajetih v pogodbe o upravljanju, ki podpirajo biotsko raznovrstnost in/ali krajino, pri čemer med državami članicami in regijami obstajajo velike razlike. Za nadaljnji napredek pri doseganju cilja za leto 2020 bo treba razumeti razloge za razlike pri uporabi med državami članicami.

2.3.2. Cilj 3B – Gozdovi: do leta 2020 so vzpostavljeni načrti za gospodarjenje z gozdovi ali enakovredni instrumenti v skladu s trajnostnim upravljanjem gozdov (TUG) za vse gozdove, ki so v javni lasti, in gozdna gospodarstva nad določeno velikostjo (določile jo bodo države članice ali regije in jo vključile v svoje programe razvoja podeželja), ki prejemajo sredstva v okviru politike EU za razvoj podeželja, da bi dosegli izmerljivo izboljšanje* stanja ohranjenosti vrst in habitatov, ki so odvisni od gozdarstva ali to nanje vpliva, in pri zagotavljanju ekosistemskih storitev v primerjavi z referenčnim poročilom EU iz leta 2010.**

() Izboljšanje stanja je treba primerjati s količinsko opredeljenimi cilji za izboljšanje stanja ohranjenosti vrst in habitatov, ki so pomembni za EU v cilju 1, in za obnovo poškodovanih ekosistemov v okviru cilja 2.*

(**) Manjšim gozdnim gospodarstvom lahko države članice za spodbujanje sprejetja načrtov za gospodarjenje ali enakovrednih instrumentov v skladu s TUG dodelijo dodatne spodbude.

Gozdno območje EU se je v primerjavi s stanjem iz referenčnega poročila o biotski raznovrstnosti iz leta 2010 povečalo. Vendar se stanje ohranjenosti gozdnih habitatov in vrst, zajetih v zakonodajo EU o ohranjanju narave, ni bistveno izboljšalo. Podatki na ravni EU o stanju gozdnih habitatov zunaj omrežja Natura 2000 so omejeni.

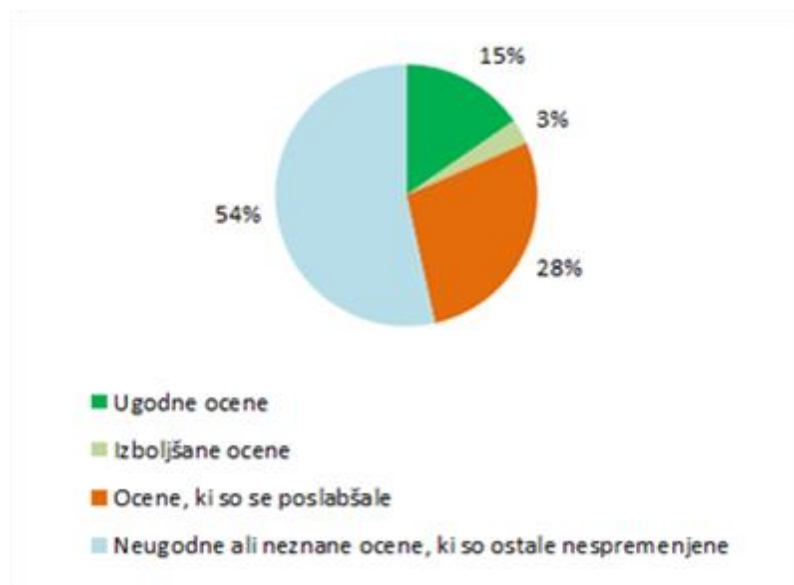
Načrti za gospodarjenje z gozdovi ali enakovredni instrumenti imajo lahko pomembno pozitivno vlogo pri doseganju cilja, vendar je njihov potencial še vedno večinoma neizkoriščen.

³⁰ 73 (od skupaj 118) programov razvoja podeželja, sprejetih do 23. avgusta 2015, zajema tri četrtine proračuna in tri četrtine kmetijskih zemljišč v uporabi.

Delež ugodnih ocen stanja ohranjenosti gozdnih habitatov evropskega pomena se je pri zadnjem ocenjevanju zmanjšal s skoraj 17 % na približno 15 %. Velika večina (80 %) je še naprej ocenjenih kot neugodnih, vendar obstajajo pomembne razlike v rezultatih med biogeografskimi regijami Evrope, pri čemer ima sredozemska regija največji delež ugodnih ocen.

Slika 4 – Spremembe (obdobje 2007–2012 v primerjavi z obdobjem 2001–2006) stanja ohranjenosti habitatov v interesu Skupnosti, povezanih z gozdnimi zemljišči in gozdnimi ekosistemi, na ravni EU-27³¹

Vir: EEA 2015.

Gozdarska strategija EU³² poudarja gospodarski, družbeni in okoljski pomen gozdnih ekosistemov Evrope ter določa vodilna načela trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, učinkovite rabe virov in odgovornosti za gozdove na svetovni ravni. Komisija razvija tudi merila in kazalnike za trajnostno gospodarjenje z gozdovi. Še vedno pa je težavno zagotoviti ustrezno financiranje za ukrepe na gozdnih površinah, ki so ugodni za biotsko raznovrstnost. V obdobju med letoma 2007 in 2013 je bilo v okviru programov razvoja podeželja za gozdove namenjenih skupno 5,4 milijarde EUR, medtem ko letni strošek upravljanja omrežja Natura 2000 (več kot polovico katerega pokrivajo gozdovi) znaša približno 5,8 milijarde EUR.

³¹ Graf prikazuje stanje v EU-27, saj temelji na podatkih, pridobljenih pred pristopom Hrvaške.

³² COM(2013) 659 final.

Načrti za gospodarjenje z gozdovi ali enakovredni instrumenti bi lahko imeli ključno vlogo pri doseganju cilja 3B, tudi v zvezi z zasebnimi gozdovi. Na splošno je velik delež gozdov EU zajet v določeno vrsto načrta za gospodarjenje, kljub temu pa med državami članicami prihaja do pomembnih razhajanj. Nekateri ukrepi iz strategije EU za biotsko raznovrstnost so se le delno izvedli. Izboljšanje informacij na ravni EU o stanju gozdov bo omogočilo natančnejšo oceno razmer in oblikovanje ustreznih odzivov politike za doseganje cilja.

Cilj 4: Doseganje največjega trajnostnega donosa (NTD) do leta 2015*. Doseganje porazdelitve starosti in velikosti populacije, ki je značilna za zdrave staleže, z upravljanjem ribištva brez večjega škodljivega vpliva na druge staleže, vrste in ekosisteme za pomoč doseganju dobrega okoljskega stanja do leta 2020, kakor se zahteva v okvirni direktivi o morski strategiji.

** Cilj reformirane skupne ribiške politike (SRP), ki je začela veljati leta 2014, je zagotoviti ravni izkoriščanja največjega trajnostnega donosa za vse staleže do leta 2015, kolikor je mogoče, in najpozneje do leta 2020.*

Dosežen je bil pomemben napredek v zvezi z določitvijo okvira politike za trajnostno ribištvo na podlagi reformirane skupne ribiške politike EU in zagotavljanjem dobrega okoljskega stanja v skladu z okvirno direktivo o morski strategiji. Komisija spodbuja izboljšave pri upravljanju oceanov za bolj trajnostno upravljanje morskih virov. Vendar se politike po EU ne izvajajo enakomerno, še vedno pa tudi obstajajo veliki izzivi pri zagotavljanju, da bodo cilji doseženi v skladu z načrtom. Leta 2013 se je nekaj več kot 50 % staležev z oceno NTD lovilo trajnostno.

Morske vrste in ekosistemi zaradi številnih pritiskov še naprej upadajo v vseh morjih Evrope.

Reformirana skupna ribiška politika zagotavlja trden okvir politike za trajnostno ribištvo, njeno izvajanje pa napreduje. Ravni izlova za vse večje število komercialnih staležev so na ravni največjega trajnostnega donosa ali se ji približujejo. Opazen napredek je bil dosežen v severnih vodah, kjer se ocenjuje večina staležev, za katere veljajo omejitve ulova (do 90 % v Baltiku), večina pa se upravlja v skladu z največjim trajnostnim donosom. Vendar pa v Sredozemskem in Črnem morju iz ocenjenih staležev izhaja manj kot 10 % iztovorjenega ulova, več kot 90 % ocenjenih staležev pa se še vedno prekomerno izkorišča³³.

V Baltskem morju in na širšem območju Severnega morja se je ribolovna umrljivost številnih staležev bistveno zmanjšala³⁴. To dokazuje, da je njihov odziv na izvajanje dolgoročnih načrtov upravljanja in ribolovne prakse, ki upoštevajo cilj največjega trajnostnega donosa, pozitiven.

³³ COM(2015) 239 final.

³⁴ JRC (2015): Monitoring the performance of the common fisheries policy – STECF-15-04 (poročilo STECF-15-04 z naslovom Spremljanje uspešnosti skupne ribiške politike).

Morska biotska raznovrstnost v vseh regionalnih morjih Evrope še naprej upada. Pridobivanje kakovostnih, zanesljivih in celovitih podatkov o morskem okolju je samo po sebi velik izziv, stanje več kot 80 % vrst in habitatov v okviru okvirne direktive o morski strategiji pa je opredeljeno kot neznano (pozitivna izjema so komercialni ribji staleži). Dobro okoljsko stanje je bilo ugotovljeno za samo 4 % habitatov. Podnebne spremembe in zakisljevanje zaostrejuje negativne vplive prelova, onesnaževanja in morskih odpadkov, uničevanja habitatov ter invazivnih tujerodnih vrst³⁵.

Nova skupna ribiška politika si s postopnim uvajanjem obveznosti iztovarjanja do leta 2019 prizadeva odpraviti završke in s tem prispevati k zmanjšanju škodljivih vplivov ribolova na neciljne vrste in ekosisteme. Za to bo potrebno okrepljeno spremljanje na ravni držav članic, da bi se zagotovile čistejše, selektivnejše prakse, s katerimi bi se izognili prilovu, ter boljši podatki o prilovu.

Pri obravnavi pritiskov na morsko biotsko raznovrstnost do leta 2020 bo najpomembneje zagotoviti nadaljnja prizadevanja na nacionalni ravni za izvedbo načrtov upravljanja ter spremljati izvrševanja pravil, skupaj z izboljšanim spremljanjem, širjenjem temeljnega znanja in usklajevanjem informacij o morski biotski raznovrstnosti. Ključni nalogi bosta nadgradnja izkušenj in širitev raziskovalnih omrežij.

2.4. Cilj 5: Do leta 2020 so invazivne tujerodne vrste (ITV) in njihove poti prepoznane in razvrščene po pomembnosti, prednostne vrste se nadzorujejo ali so iztrebljene, poti pa se upravljajo, da se preprečita pojavljanje in uveljavljanje novih ITV.

Invazivne tujerodne vrste so hitro naraščajoča grožnja za biotsko raznovrstnost. Uredba o ITV³⁶ je začela veljati leta 2015. Pripravlja se predlog prvega seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo. Če bo ta seznam sprejet do konca leta 2015, se lahko šteje, da je EU na pravi poti, kar zadeva ukrepe, načrtovane v okviru cilja 5.

Naslednji ključni korak za doseganje cilja bo izvajanje v državah članicah. Ratifikacija konvencije o upravljanju balastnih voda, ki je ključna za obravnavo morskih invazivnih tujerodnih vrst, napreduje počasi, saj jo je do zdaj ratificiralo samo 7 držav članic.

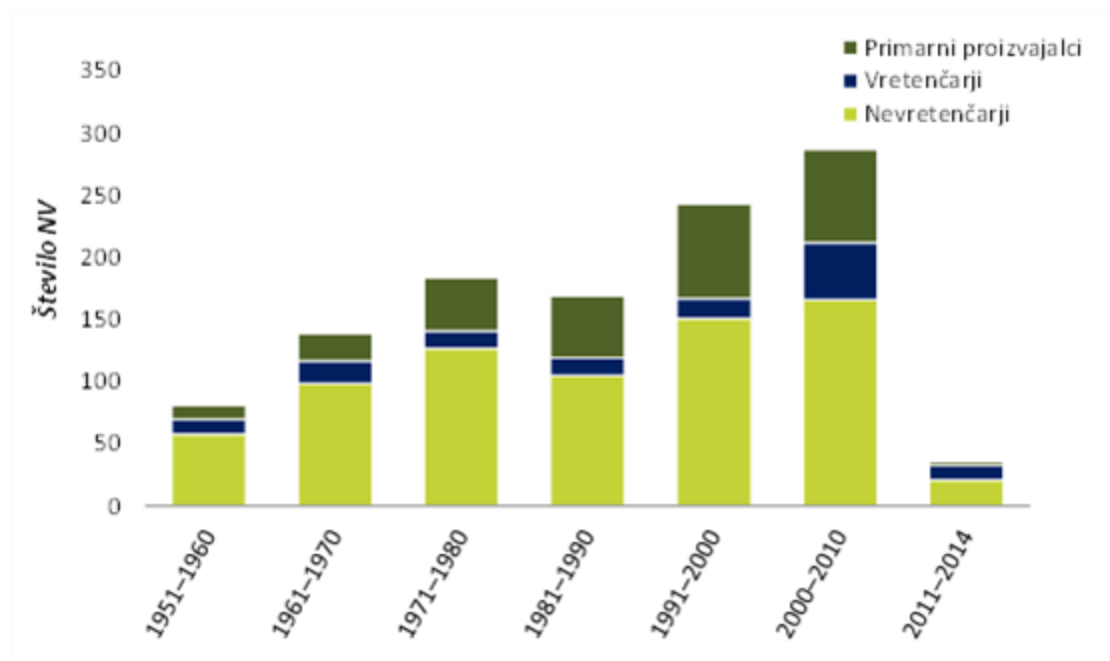
Na dobri poti k doseganju cilja (če se bo trenutno ukrepanje nadaljevalo, se lahko pričakuje, da bo cilj dosežen do leta 2020)

V evropskem okolju je zdaj več kot 11 000 tujerodnih vrst, pri čemer jih 10–15 % povzroča težave. Več kot 80 % neavtohtonih vrst je bilo v morja okrog Evrope vnesenih po letu 1950 (glej sliko 5).

³⁵ Poročilo EEA št. 2/2015.

³⁶ Uredba (EU) št. 1143/2014.

Slika 5 – Stopnja vnosa morskih neavtohtonih vrst³⁷

Opomba: Ta slika prikazuje novo vnesene morske invazivne tujerodne vrste (ITV). Analiza je bila opravljena na vseevropski ravni in je prikazana po desetletjih. Najnovejše obdobje zajema le leta od 2011 do 2014.

Vir: EEA 2015.

Nova uredba o ITV zagotavlja okvir za preprečevanje in obvladovanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst v EU. Pripravlja se vzpostavitev Evropske informacijske mreže za tujerodne vrste³⁸ („European Alien Species Information Network“), ki bo državam članicam pomagala pri izvajanju uredbe. V sodelovanju z državami članicami se zaključuje priprava prvega seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, na podlagi ocen tveganja v zvezi z vrstami, vključno z morebitnimi gospodarskimi grožnjami. S pregledom prednostne razvrstitve prihodnjih ocen tveganja se bo podprl preventivni pristop. Biotsko raznovrstnost podpirajo tudi predlogi Komisije iz leta 2013 v zvezi z zdravjem rastlin³⁹ in živali⁴⁰.

Hitro sprejetje prvega seznama invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, in učinkovito izvajanje v državah članicah bosta odločilna za nadaljnji napredek pri doseganju tega cilja. Ključen bo tudi napredek v zvezi s povezanimi politikami, zlasti ratifikacija in izvrševanje konvencije o upravljanju balastnih voda ter izvajanje ureditve zdravstvenega varstva živali v zvezi z boleznimi prostoživečih živali.

³⁷ <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/trends-in-marine-alien-species-mas-2/assessment>.

³⁸ <http://easin.jrc.ec.europa.eu/>.

³⁹ COM(2013) 267.

⁴⁰ COM(2013) 260.

2.5. Cilj 6: Do leta 2020 bo EU povečala svoj prispevek k zaustavitvi svetovne izgube biotske raznovrstnosti.

EU je še vedno daleč največja finančna donatorica in je dosegla napredek pri povečanju sredstev za svetovno biotsko raznovrstnost. Naredila je prve korake za zmanjšanje posrednih dejavnikov, ki povzročajo svetovno izgubo biotske raznovrstnosti, vključno s trgovino s prostoživečimi živalmi, in za vključitev biotske raznovrstnosti v svoje trgovinske sporazume. Vendar ta napredek ne zadostuje za to, da bi se zmanjšali vplivi potrošniških vzorcev EU na svetovno biotsko raznovrstnost. Glede na trenutne napovedi obstoječi ukrepi morda ne bodo zadostovali za to, da bi se cilji glede biotske raznovrstnosti iz Aičija dosegli v načrtovanem roku⁴¹.

Napredek pri doseganju cilja, vendar stopnja napredka ni zadostna (za doseg cilja v roku so potrebna večja prizadevanja)

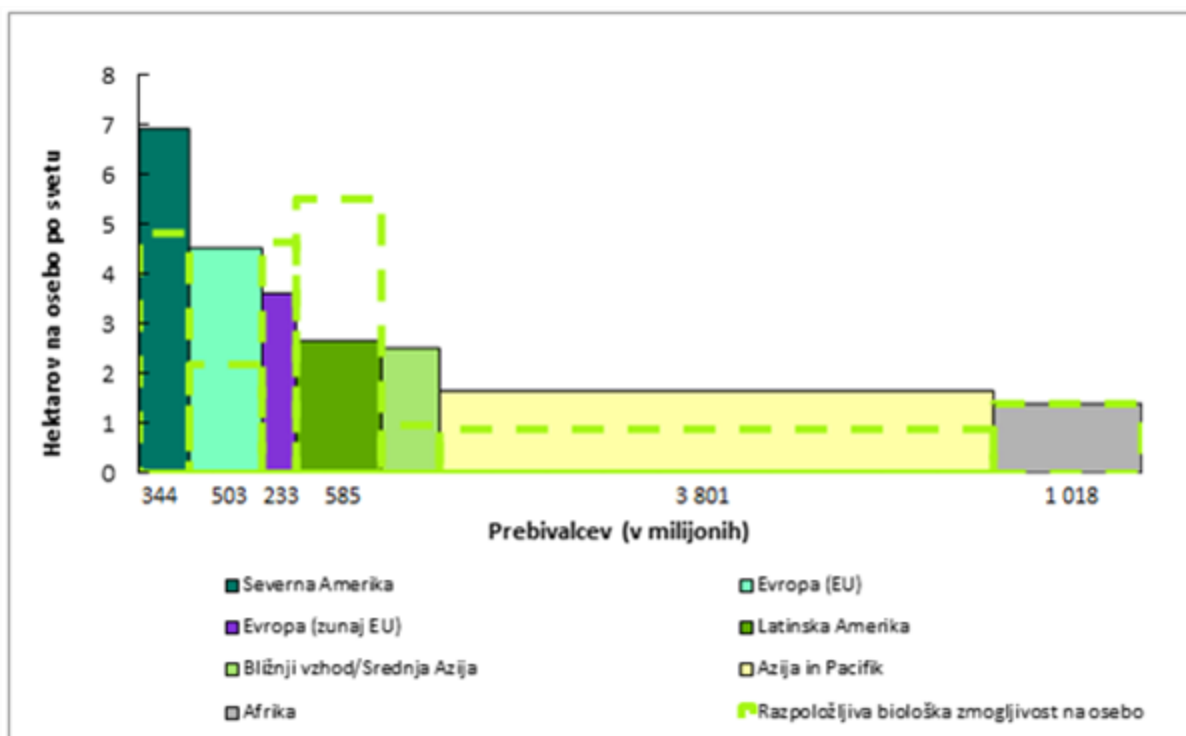
EU prispeva največ sredstev za uradno razvojno pomoč, povezano z biotsko raznovrstnostjo, med letoma 2006 in 2013 pa je financiranje več kot podvojila.

EU je leta 2014 ratificirala Nagojski protokol za pravno ureditev dostopa do genskih virov ter poštene in pravične delitvi koristi, ki izhajajo iz njihove uporabe. Sprejeta je bila nova zakonodaja za ureditev ukrepov za zagotavljanje skladnosti, v pripravi pa je dodatni izvedbeni akt.

Cilj uredbe EU o lesu iz leta 2013 je preprečiti promet z nezakonito pridobljenim lesom na trgu EU. Načrt EU za izvrševanje zakonodaje, upravljanje in trgovanje na področju gozdov spodbuja trgovanje z zakonitim lesom. Potrošniki vse pogosteje dajejo prednost izdelkom iz gozdov, s katerimi se gospodari trajnostno. Nekaj napredka je bilo doseženega tudi v zvezi s palmovim oljem, vendar je bilo v zvezi z drugimi proizvodi izvedenih premalo ukrepov, odtis EU-28 pa za več kot dvakrat presega njeno biološko zmogljivost.

⁴¹ Napovedi Konvencije o biološki raznovrstnosti o svetovni biotski raznovrstnosti 4.

Slika 6 – Ekološki odtisi v regijah po svetu

Vir: EEA (SEBI)⁴².

Vsi novejši prostotrgovinski sporazumi EU vsebujejo določbe o izvajanju večstranskih okoljskih sporazumov. EU podpira tudi prizadevanja na svetovni ravni za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi živalmi⁴³, vključno s spodbujanjem napredka pri sprejetju celovite resolucije Generalne skupščine ZN o boju proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi živalmi. EU je 8. julija 2015 uradno postala pogodbenica Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami.

Ukrepi za zagotovitev razvojnega sodelovanja EU, ki bo „prijazno do biotske raznovrstnosti“, so zajeti v vključevanje varstva okolja in boja proti podnebnim spremembam v vsa zadevna politična področja. Pri obveznem okoljskem preverjanju vsakega novega ukrepa za razvojno sodelovanje se obravnavajo morebitni vplivi na zavarovana ali ranljiva območja, ekosistemske storitve, vnos tujerodnih vrst ter uporaba gnojil, pesticidov in drugih kemikalij. Pri načrtovanju programov je posebna pozornost namenjena potencialu za varstvo in izboljšanje biotske raznovrstnosti.

EU in njene države članice so dejavno sodelovale pri oblikovanju svetovne agende za trajnostni razvoj do leta 2030. Izpolnjevanje teh zavez v EU in podpora njihovem uresničevanju na svetovni ravni bosta prispevala k napredku pri doseganju tega cilja. Da bi se dosegel mednarodni cilj podvojitve tokov financiranja, povezanih z biotsko raznovrstnostjo, za države v razvoju do leta 2015 in njihove ohranitve do leta 2020 ter povečanja učinkovitosti financiranja, bodo potrebni nadaljnja prizadevanja, boljše prednostno razvrščanje in usklajevanje z drugimi donatorji. Da bi se izpolnili cilji EU, bodo potrebni nadaljnji ukrepi za obravnavo ekološkega odtisa EU ter učinkovito izvajanje nedavno

⁴² <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/ecological-footprint-of-european-countries/ecological-footprint-of-european-countries-2>.

⁴³ COM(2014) 64 final.

sprejetih politik in zakonodaje, pri čemer se bo treba posebej osredotočiti na izpolnjevanje obveznosti iz Nagojskega protokola. Okrepiti je treba tudi prizadevanja za izvajanje določb o biotski raznovrstnosti iz novejših trgovinskih sporazumov, nadaljnje vključevanje ciljev glede biotske raznovrstnosti v trgovinske politike EU in spodbujanje pobud za trajnostno trgovino.

3. HORIZONTALNI UKREPI

3.1. Financiranje

Nezadostno financiranje je pomembno prispevalo k neuspehu pri doseganju cilja glede biotske raznovrstnosti za leto 2010. Vidiki biotske raznovrstnosti so bili v različnem obsegu vključeni v evropske strukturne in investicijske sklade, predvsem skupno kmetijsko politiko, sklade za kohezijsko politiko ter Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo. Temeljita analiza dodelitev za biotsko raznovrstnost bo mogoča šele, ko bodo sprejeti vsi programi razvoja podeželja in operativni programi. Program LIFE je še vedno majhen, vendar zelo učinkovit vir financiranja narave in biotske raznovrstnosti. Podpiral bo tudi inovativno financiranje prek finančnega mehanizma za naravni kapital, ki je začel delovati pred kratkim.

Komisija je razvila postopek za spremljanje odhodkov za biotsko raznovrstnost iz proračuna EU, da bi lahko točneje ocenila vključenost biotske raznovrstnosti v načrtovanje programov⁴⁴. Razvita je bila tudi metodologija, ki bo zagotovila, da bo proračun EU „prijazen do biotske raznovrstnosti“ in da poraba ne bo negativno vplivala na cilje glede biotske raznovrstnosti, temveč jih bo podpirala.

Finančni instrumenti EU, zlasti instrument za financiranje razvojnega sodelovanja in evropski razvojni sklad, pa tudi instrument partnerstva, so ključni za izpolnjevanje mednarodnih zavez za biotsko raznovrstnost. Prizadevanja EU, da bi povečala zagotavljanje sredstev iz teh zunanjih instrumentov, so vključena v vodilno pobudo „Biodiversity for Life“ (B4Life ali Biotska raznovrstnost za življenje), ki se je začela izvajati leta 2014.

3.2. Partnerstva

Pomemben napredek je bil dosežen pri sklepanju partnerstev ter vključevanju deležnikov in civilne družbe. S ponovno uvedbo platforme EU za podjetja in biotsko raznovrstnost se spodbuja dejavna udeležba podjetij pri izvajanju strategije. Pripravljalni ukrep v zvezi s pobudo za biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve na evropskih čezmorskih ozemljih („Biodiversity and Ecosystem Services in Territories of European Overseas“ – BEST) prispeva k prehodu na hiter in enostaven dostop do financiranja za varovanje biotske raznovrstnosti in trajnostno uporabo ekosistemskih storitev. EU je tudi podprla pobudo o ekonomiji ekosistemov in biotske raznovrstnosti („The Economics of Ecosystems and Biodiversity“ – TEEB) v EU in državah v razvoju ter spodbujala sinergije med Konvencijo o biološki raznovrstnosti in drugimi konvencijami.

3.3. Krepitev temeljnega znanja

Temeljno znanje in dokazi za politiko EU o biotski raznovrstnosti so bili izboljšani na podlagi racionaliziranega poročanja v okviru naravovarstvenih direktiv ter sheme kartiranja in ocenjevanja ekosistemov in njihovih storitev, ki je mednarodno priznana kot najnaprednejša shema regionalnega ocenjevanja v okviru medvladne platforme o biološki raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah.

⁴⁴ SEC(2015) 240.

Okvirni programi za raziskave in inovacije imajo na podlagi sinergij z drugimi skladi EU pomembno vlogo pri ocenjevanju ekosistemskih storitev. Okvirni program Obzorje 2020 podpira celovite ocene ter stičišča znanosti in politike, ki so osredotočena na naravne rešitve. Drugi vir podpore je financiranje raziskav in inovacij v okviru kohezijske politike. Vendar še vedno obstajajo velike vrzeli v podatkih in znanju, zlasti kar zadeva morsko okolje, oceno zdravja ekosistema ter povezave z ekosistemskimi storitvami in odpornostjo. Ena od prednostnih nalog v preostalem obdobju izvajanja je, da se okrepi vključevanje in odprt dostop do podatkov, pridobljenih s spremljanjem biotske raznovrstnosti in poročanjem o njej, v okviru zadevne zakonodaje EU (kot so kmetijska, ribiška in regionalna politika). Na podlagi zunanjih instrumentov EU so bile v afriških, karibskih in pacifiških državah vzpostavljene regionalne opazovalne skupine, da bi bili nosilci odločanja bolj obveščeni o gospodarjenju z naravnimi viri.

4. SKLEPNA UGOTOVITEV

Vmesni pregled napredka v zvezi s strategijo EU za biotsko raznovrstnost kaže, da bo cilje glede biotske raznovrstnosti za leto 2020 mogoče doseči samo z bistveno bolj odločnimi in ambicioznimi prizadevanji pri izvajanju in izvrševanju. Ob sedanji stopnji izvajanja se bosta izguba biotske raznovrstnosti in slabšanje ekosistemskih storitev nadaljevali v vsej EU in po celem svetu, to pa bo imelo resne posledice na zmogljivost biotske raznovrstnosti, da v prihodnje zadovolji potrebe ljudi.

Dosežen je bil napredek pri vzpostavitvi pomembnih okvirov politike, ki vključujejo novo skupno ribiško politiko, uredbi o invazivnih tujerodnih vrstah in lesu ter vključitev določb o biotski raznovrstnosti v dvostranske trgovinske sporazume. Reformirana skupna kmetijska politika zagotavlja priložnosti za boljše vključevanje vidikov biotske raznovrstnosti, vendar bo uspeh odvisen od tega, v kakšnem obsegu jih bodo države članice izkoristile. Komisija je podprla in dopolnila prizadevanja držav članic, regionalnih in lokalnih organov ter deležnikov pri izvrševanju okoljske zakonodaje, odpravljanju vrzeli v politikah, zagotavljanju smernic, financiranju, spodbujanju partnerstev in raziskav ter izmenjavi najboljših praks. Nabralo se je ogromno pozitivnih izkušenj, ki se lahko uporabijo kot model za napredek pri doseganju ciljev EU glede biotske raznovrstnosti v preostalem obdobju do leta 2020.

Zdaj je nujno treba okrepiti izvajanje ukrepov v okviru vseh ciljev in zagotoviti, da se bodo načela iz okvirov politik v celoti uresničevala na terenu. Za doseganje ciljev glede biotske raznovrstnosti za leto 2020 bodo potrebna tesna partnerstva ter celovito sodelovanje in prizadevanja ključnih akterjev na vseh ravneh, zlasti za dokončanje omrežja Natura 2000 v morskem okolju, zagotovitev učinkovitega upravljanja območij omrežja Natura 2000 in izvajanje uredbe o invazivnih tujerodnih vrstah ter razmislek o najustreznejšem pristopu za prepoznavanje našega naravnega kapitala po vsej EU.

Za doseg tega cilja bo potrebna tudi **učinkovitejša integracija** različnih politik, in sicer z določitvijo usklajenih prednostnih nalog, podprtih z ustreznim financiranjem, zlasti v **kmetijstvu in gozdarstvu**, ki skupaj zajemata 80 % rabe zemljišč v EU, ter v **pomorstvu, ribištvu** in na področju regionalnega razvoja. Pri tem procesu lahko pomagajo tudi finančni instrumenti EU. Izpolnjevanje ciljev glede biotske raznovrstnosti bo prispevalo tudi k agendi za rast in zaposlovanje, zanesljivi preskrbi s hrano in vodo ter kakovosti življenja, pa tudi uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja v EU in drugod po svetu.